

Jak přistupovat k hypotonii děložní

Pavλίna Nosková

XXI.

kongres České společnosti anesteziologie,
resuscitace a intenzivní medicíny

2.–4. 10. 2014

Clarion Congress Hotel Olomouc

Česká společnost anesteziologie,
resuscitace a intenzivní medicíny

Hypotonie/atonie děložní → PŽOK

Česká gynekologická a porodnická společnost ČLS JEP
Česká hematologická společnost ČLS JEP
Česká společnost pro trombózu a hemostázu ČLS JEP
Česká společnost anesteziologie, resuscitace
a intenzivní medicíny ČLS JEP
Česká společnost intenzivní medicíny ČLS JEP
Česká internistická společnost ČLS JEP
Česká společnost klinické biochemie ČLS JEP
Česká radiologická společnost ČLS JEP
Česká chirurgická společnost ČLS JEP
Společnost pro transfuzní lékařství ČLS JEP

PERIPARTÁLNÍ ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ KRVÁCENÍ

**MEZIOBOROVÉ KONSENSUÁLNÍ
STANOVISKO**

**AKTUALIZACE
2011**

3.3. Doporučený postup u hypotonie/atonie děložní - ČSARIM 2011

Krok 1

a) masáž dělohy

b) uterotonika

- **oxytocin nebo carbetocin**
- **metylergometrin**

c) prostaglandiny

d) digitální nebo instrumentální revize dutiny děložní

3.3. Doporučený postup u hypotonie/atonie děložní - ČSARIM 2011

Při neúspěchu

Krok 2

a) odstranění koagul

b) uterotonika

alternativně

c) Bakriho balónkový katétr

případně tamponáda poševní

3.3. Doporučený postup u hypotonie/atonie děložní - ČSARIM 2011

Při neúspěchu kroku 2 neodkladně

Krok 3

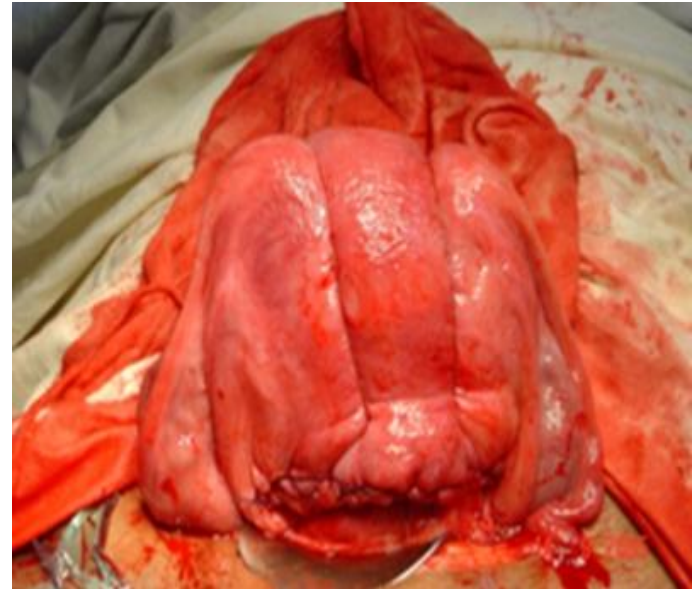
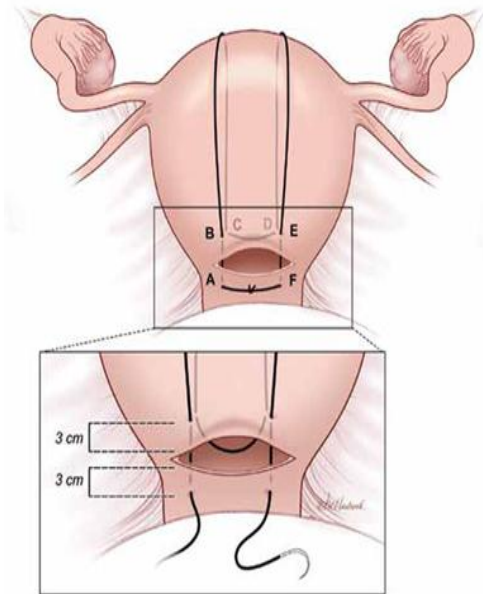
a) chirurgická intervence (*postupná devaskularizace dělohy*)

- **postupný podvaz aa. uterinae a aa. ovaricae**
- **B - Lynchova sutura dělohy**
- **podvaz aa. iliacaе internaе**

**b) selektivní katetrizační embolizace aa. uterinae
při dostupnosti intervenční radiologie**

c) zvážení podání rekombinantního aktivovaného f VII

B-Lynchova sutura dělohy

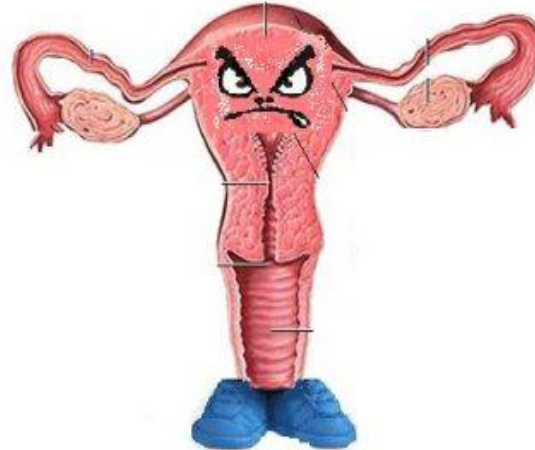

3.4. Indikace k hysterektomii - ČSARIM 2011

- **pokračující PŽOK přes vyčerpání všech dostupných léčebných postupů**
- **devastující poranění dělohy**
- **děloha jako předpokládaný zdroj sepse**

Anesteziolog a uterotonika

- **Oxytocin**
- **Duratocin**
- **Námelové alkaloidy**
- **Prostaglandiny**

Oxytocin

- Stimuluje kontraktilitu myometria
- Poločas rozpadu 5 - 20 minut
- Kontinuální podávání - nestabilita?

CAVE ohřáté roztoky nad 25⁰ C

Gard J.W. et al:Oxytocin preparation stability in several common obstetric i.v. solutions.AmJ Obstet Gyn2002;186:4!

- **Vyšší dávky oxytocinu + rychlý přísun tekutin → retence vody (ADH)**

"I just made this for you, it's oxytocin."

Oxytocin a kardiovaskulární systém

- **Vazodilatace → snížení TK**
- **Negativní inotropní a chronotropní efekt**
- **Neuromodulace parasymptatiku**
- **Protizánětlivý, antioxidační a metabolický efekt**

*Gutkowska J. Jankowski M. Oxytocin revisited: its role in cardiovascular regulation.
J Neuroendocrinol 2012;24(4):599-608*

- **Ischemické změny na EKG po bolusovém podání**

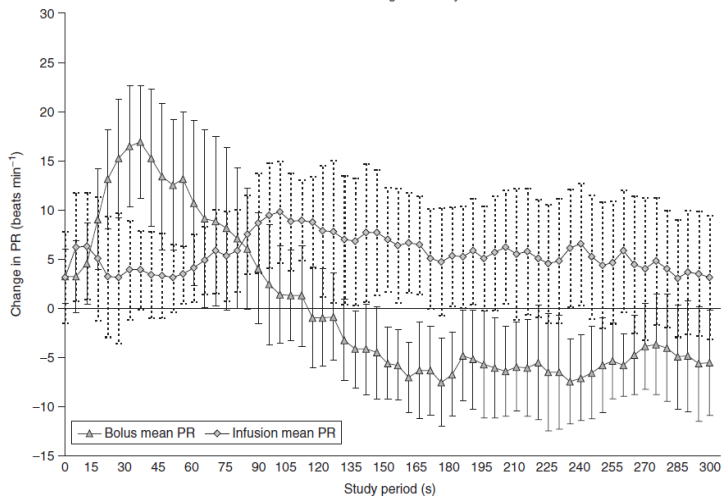
Studie Jonsson et al 2010, Svanstrom et al 2008

Haemodynamic effects of oxytocin given as i.v. bolus or infusion on women undergoing Caesarean section

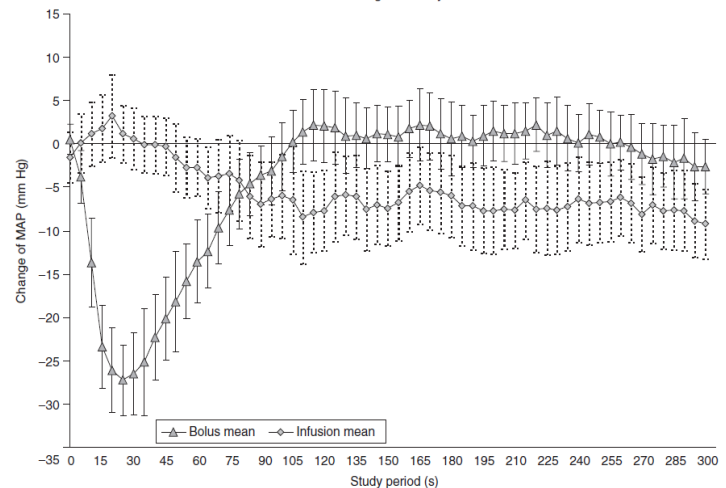
J. S. Thomas*, S. H. Koh and G. M. Cooper

Thomas *et al.*

Pulse rate changes with oxytocin

MAP changes with oxytocin

Oxytocin a dávkování

- Hledání optimálního protokolu
- Velikost efektivní dávky, bolus x kontinuální podávání ?
- 3 j během 1 min u SC, lze 1 - 2x opakovat
- dále infuze 5 - 10 j/hod po dobu 4 hod
Stephens LC. Bruessel T. Systematic review of oxytocin dosing at cesarean section. Anesth Intensive Care 2012;40:247
- **KARIM VFN: bolus 5 j, dále na vyžádání porodníka**

Duratocin - carbetocin

- Dlouhodobý agonista oxytocinu
1 ml = 100 μ g - cca 50 IU oxytocinu
- Jednorázová aplikace!
- Indikace: prevence děložní atonie po porodu S.C.
- KI: preeklampsie, eklampsie
těžká porucha fce jater, ledvin
a kardiovaskulárního systému
- Nevýhody: ↑ **cena** (1amp carbetocinu = cca 1000 Kč x 1 amp oxytocinu 5j. = 20 Kč)

Dansereau J. et al: Double-blind comparison of carbetocin versus oxytocin in prevention of uterine atony after cesarean section. Am J Obst Gyn 1999;180:67

Námelové alkaloidy - methylergometrin

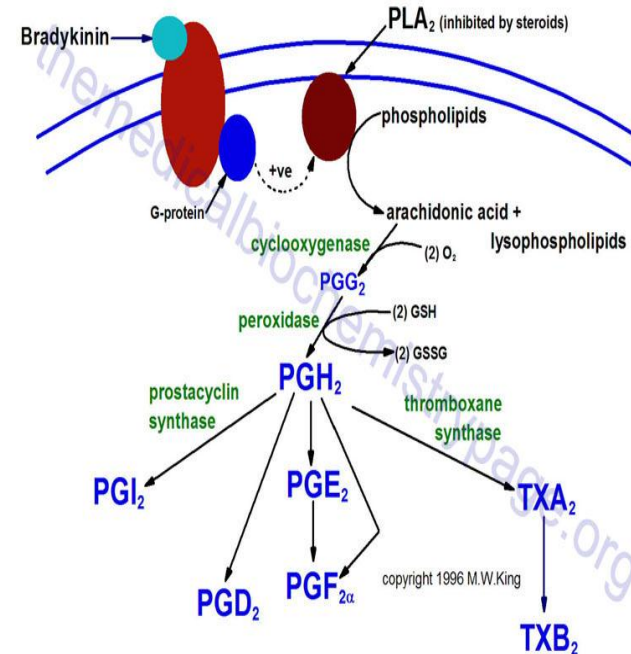
- 1 amp - 0,2 mg
- Signifikantně ↓ krvácení v 3. době
- NÚ: nauzea, zvracení
elevace TK
vyšší VAS v poporodní době
- Nestabilita na světle, nutnost lednice

CENA 1 amp cca 10 Kč

Prostaglandiny

- PGE_2 - zrací pochody čípku
- $\text{PGF}_{2\alpha}$ - děložní kontraktilita
- Indukce porodu a potratu
hypotonie + atonie děložní
podání: i.v., i.m., intramyometrálně
- Enzaprost F (dinoprostum, dinoprost) $\text{PGF}_{2\alpha}$
- Prostin 15 M (carboprost) $\text{PGF}_{2\alpha}$
- Prepidil gel (dinoproston) PGE_2

Prostaglandiny - obecné účinky

- Pozitivně chronotropní a inotropní působení
- PGF_{2α} bronchokonstrikce
- PGE₂ bronchodilatace
- Centrální účinky na CNS (pyrexie, stimulace sympatiku)
- ↑ průtok ledvinami
- GIT - ↑ motilita
- Metabolismus (hyperglykémie)

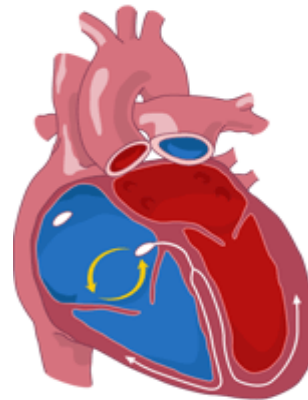

Prostaglandiny - nežádoucí účinky

- Bronchospasmus
- Tachykardie, změny TK
- Nausea, zvracení, průjem
- Bolesti v podbřišku
- Alergické reakce
- Bolesti hlavy

CAVE systémové podání
Dodržovat dávkovací schéma!

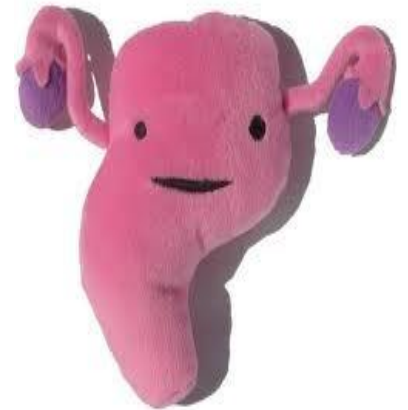
Prostaglandiny - dávkování

- **Enzaprost**
1 amp (5 mg) do 500ml FR, R = cca 300ml /hod

při 0 odezvě po 10 min
- **Prostin 15 M 1 amp (0,25 mg) intramyometrálně**
další dávka po 10 min, dále opakovat a 15 - 90 min
max dávka 2 mg

CENA: Enzaprost 1 amp = cca 120 Kč x Prostin 15M 1 amp = cca 660Kč

Závěr

- **Znalost farmakologie uterotonik**
- **Dodržování dávkovacích schémat**
- **Spolupráce a komunikace s porodníky!**
- **Hysterektomie až po vyčerpání všech dostupných léčebných postupů**

Děkuji za pozornost

Klinika anesteziologie, resuscitace
a intenzivní medicíny 1. lékařská fakulta UK
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

U Nemocnice 2; 128 08 Praha 2

T: +420 224 967 126

F: +420 224 967 125

E: karim@vfn.cz

www.karim-vfn.cz